

HIFZI TOPUZ

*Hava Kurşun
Gibi Ağır*

Nâzım Hikmet'in Romanı

Remzi Kitabevi

Hıfzı Topuz'un kitapları:

Roman: *Meyyâle* (1998), *Taifte Ölüm* (1999), *Paris'te Son Osmanlılar* (1999), *Hatice Sultan* (2000), *Gazi ve Fikriye* (2001), *Çamlıca'nın Üç Güllü* (2002), *Devrim Yılları* (2004), *Tavcan* (2005), *Başın Öne Eğilmesin [Sabahattin Ali Romanı]* (2006 – 36. Orhan Kemal Roman Armağanı, 2007), *Özgürlüğe Kurşun* (2007), *Kara Çılgılık [Lumumba Romanı]* (2008 – Afrika Barış ve Dostluk Ödülü), *Abdülmecit* (2009), *Elbet Sabah Olacaktır [Tevfik Fikret Romanı]* (2012), *Vatanı Sattık Bir Pula [Namık Kemal Romanı]* (2013), *Çılgın ve Özgür [Neyzen Tevfik Romanı]* (2014), *Paris'te Bir Türk Ressam [Fikret Muallâ Romanı]* (2014), *Şanlı Kanlı Yıllar* (2017), *Nevbahar* (2018).

İnceleme-Araştırma: *L'information Internationale dans la Presse Turque* (Strasbourg, 1961), *Basın Sözlüğü* (1968), *Kara Afrika* (1970), *Caricature et Société* (Paris, 1974), *Uluslararası İletişim* (1985), *İletişimde Karikatür ve Toplum* (1985), *Lumumba* (1987), *Kara Afrika'da İletişim* (1987), *Journalist: Status, Rights and Responsibilities* (Prag, 1989), *Basında Tekelleşmeler* (1989), *Yarının Radyo-TV Düzeni* (1990), *Siyasal Reklamcılık* (1991), *Dünya Karikatür Tarihi* (1997), *Dünyada ve Türkiye'de Kültür Politikaları* (1998), *Türk Basın Tarihi* (1973, 1996, 2003), *Kara Afrika Sanatı* (2016), *Büyüül Afrika* (2018).

Anı: *Elveda Afrika, Hoşça Kal Paris* (2005), *Fikret Muallâ* (2005), *Paris '68: Bir Devrim Denemesi* (2008), *Bana Atatürk'ü Anlattılar* (2010), *Gülümseyen Anılar* (2011), *Ardından Yıllar Geçti* (Öner Cıvaoğlu ile, 2013), *Gizli Aşkılar* (2015), *Atatürk Sesleniyor* (2016), *Bir Zamanlar Nişantaşı'nda* (2017).

Başlıca ödülleri: Sertel Demokrasi Ödülü (1998), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Basın Özgürlüğü Ödülü (2003), Lions Kulüpleri Federasyonu Atatürk Barış Ödülü (2004), Osmangazi Üniversitesi Onursal Doktora Ödülü (2005), Orhan Kemal Roman Armağanı (2007), Uluslararası İletişim Araştırmaları Birliği 50. Yıl Ödülü (Paris, Unesco, 2007), Aydınlanma Onur Ödülü (2012-Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği), Lubumbashi İletişim Fakültesi Onursal Doktora Unvanı (2013), Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kültür Hizmeti Onur Ödülü (2014), Galatasaraylılar Derneği Onur Ödülü (2014), Aydın Üniversitesi Afrika Dostları Ödülü (2016), Şişli Belediyesi Kitap Haftası Ödülü (2017), Ömür Boyu Basın Başarı Ödülü (Büyükçekmece Belediyesi, 2017) Aydınlanma Ödülü (Beşiktaş Atatürkçü Düşünce Derneği, 2017).

HIFZI TOPUZ

*Hava Kurşun
Gibi Ağır*

Nâzım Hikmet'in Romanı

Remzi Kitabevi

HAVA KURŞUN GİBİ AĞIR / Hıfzı Topuz

© Remzi Kitabevi, 2011

Her hakkı saklıdır.
Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Bu romandaki şiir alıntıları,
Nâzım Hikmet'in 8 ciltlik toplu şiirlerinden
(YKY) yapılmıştır.

Editör: Neclâ Feroğlu
Kapak düzeni: Ömer Erduran
Kapak fotoğrafı: M. Ali Cimcoz'un objektifinden
1938'de Nâzım Hikmet (Müşerref Cimcoz Arşivi)

ISBN 978-975-14-1445-8

BİRİNCİ BASIM: Mayıs 2011
ON YEDİNCİ BASIM: Kasım 2018

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul
Sertifika no: 12068 / Tel (212) 629 0615

Cilt: Çifçi Mücellit, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
5. Cad. No: 24-25 Bağcılar-İstanbul
Tel (212) 629 4783

*Nâzım Hikmet'i yaşatan ve
yeni kuşaklara tanıtan
Nâzım Hikmet Vakfı
kurucularına ve yöneticilerine
sevgilerle...*

Sunuş, 9

BÖLÜM I

İstanbul'dan Kaçış, 11

BÖLÜM II

Babıâli'de Bir Fırtına, 71

BÖLÜM III

13 Yıl Hapis, 129

BÖLÜM IV

Af Umutları, Piraye ve Münevver, 176

BÖLÜM V

Özgürlük, Sürgün ve Vera, 222

BÖLÜM VI

Son Yıllar, 272

Teşekkür, 315

Meraklısı İçin, 319

Sunuş

Uzun yıllar Nâzım hakkında kitap yazmayı düşünmemiştim. Nâzım'la ilgili yüzden fazla kitap yayınlandığını biliyordum. Bunlara ekleyecek bir şeyim olmadığı kanısındaydım. Birçok dostum bana “Sen Nâzım'ı ve arkadaşlarını yakından tanıdın, birçok senin de dostun oldu, bunları neden yazmıyorsun?” diye sorduğunda anılarımın bir kitaba konu olmayacağını söylüyordum.

2010 başlarında Nâzım Hikmet Vakfı'nın girişimiyle, yaklaşık 30 kişilik bir topluluğa katılarak sevgili Mehmet Aksoy'un yaptığı Nâzım heykelini Küba'ya taşıdık. Dostlarım orada her fırsatta elimi mikrofonu vererek beni konuşturdular. Dönüşte de yine bana “Nâzım'ı tanıyan kaç kişi kaldı, onu yazsana,” diyenler oldu. Ben de kaleme sarıldım.

Nâzım konulu kitap yazmanın birçok güçlüğü var. Anıları değerlendirirken zorlanıyorsunuz. Güçlük belki de Nâzım'ın belleğinin zayıf olmasından kaynaklanıyordu. Nâzım başından geçen bir olayı yıllar sonra değişik biçimlerde anlatabiliyordu. Belleğinin güçlü olmadığını da her fırsatta belirtmekten geri kalmıyordu. Vâlâ'ya yazdığı mektuplarda bunun çeşitli örnekleri vardır.

Vâlâ Bey'in belleği ise şaşırtıcı ölçüde sağlamdı. Kendisiyle 1947'de *Akşam* gazetesinde başlayan dostluğumuz 1967'de ölümüne kadar 20 yıl sürdü. Ondaki belleğinin gücünü kanıtlayan pek çok olay dinledim. Anlattıklarına ve yazdıklarına inandım.

Örneğin Nâzım'la birlikte 1920 yılının son günü *Yeni Dünya* vapuruyla İstanbul'dan kaçışlarını Vâlâ Bey 1965'te yazdığı *Bu Dünyadan Nâzım Geçti*'de tüm ayrıntılarıyla anlatır. Kitabımda

bunlardan alıntılar yaptım. Sonraları Nâzım bu kaçış olayını değişik bir dille anlatmış olabilir. Dinleyenler de olayı değişik biçimlerde yazmış olabilir. Bunların üzerinde durmadım.

Bunun gibi pek çok olay var. Moskova'daki ikinci eşi Lena'nın Nâzım'ın başından bir kova su dökmesi de bunlardan biridir. Nâzım bu olayı önce cezaevindeki genç arkadaşı Faik Bercavi'ye, sonra da Galina ve Vera'ya değişik biçimlerde anlatmıştır. Nâzım olaya gülünç bir görüntü vermek istemiş de olabilir ama değişik anlatımların nedeni öncelikle belleğinin zayıflığındandır.

Ben de buna bir kez şöyle tanık oldum. Paris'te Nâzım'ın kaldığı otel odasında sekiz şiirini banda aldıktan sonra kendisinden "Salkımsöğüt"ü de okumasını istemiştım. "Elimde metin olmadan okuyamam, hafızama güvenemem," demişti.

Bu kitapta benim Nâzım'a yaklaşımım değişik oldu. Ne onun şiire getirdiği yenilikleri ele aldım, ne ideolojisini, ne TKP içindeki savaşlarını ne de duruşmalardaki ayrıntıları. Bunlar çok yazıldı. İsteyen aradığını oralarda bulabilir.

Ben bu kitapta Nâzım'ın uğradığı haksızlıkları, cezaevlerinde çektiği acıları, yaşadığı mutlulukları, aşklarını, aile içindeki sıcak ilişkileri, insanlık sevgisini, Türk halkına ve vatanına olan tutkusunu ve özlemlerini, barışa ve kardeşliğe olan inancını, dostlarına bağlılığını, geleceğe umutla bakışını belirtmeye çalıştım.

Onlardan yola çıkınca yıllar sonra Nâzım'la yeniden bütünleşmiş gibi oldum. Hem çok mutluluk duyduğum anlar oldu, hem de gözlerimin yaşardığı dakikalar. Bunları okuyucularla paylaşmak istedim. *Hava Kurşun Gibi Ağır*, işte bu duygularla ortaya çıktı.

B Ö L Ü M İ

İstanbul'dan Kaçış

İnebolu Yolculuğu

Soğuk bir kış günü, akşamüzeri Galata Köprüsü yakınlarında Cenyo birahanesinin kapısında 18-20 yaşlarında, zayıf, uzun boylu, gözlüklü bir genç telaşla birini bekliyor. Yıl 1920, Aralık ayının son günü. Delikanlı ikide bir saatine bakıyor, arkadaşı daha ortalarda yok. Soğukkanlı görünmeye çalışıyor ama ürkek bir görünüşü var. Kafasında astragan taklidi bir kalpak, sırtında bej renkli daralmış bir palto, boynunda beyaz yollu kahverengi bir atkı, ellerinde deri eldivenler, ayaklarında yeni pençe vurulmuş eski ayakkabılar.

Vâlâ adındaki bu genç, orta halli bir memur ailesinden geliyordu. Babasının görevi dolayısıyla Selanik'te doğmuştu. 11-12 yaşlarında Galatasaray'da okurken babası beş para bırakmadan ölmüş, Vâlâ da birkaç yıl sonra bir bankanın açtığı sınavı kazanarak Viyana'da bir süre okuma fırsatı bulmuştu. İstanbul'a dönünce ufak bir memur olarak bankada çalışmaya başladı. Ama bu ona göre bir iş değildi. Şiire meraklıydı, ya şair olacaktı ya da yazar.

Genç yazarların ve şairlerin çevresinde dostlar edindi. Kimler vardı onların arasında? Faruk Nafiz, Orhan Seyfi, Yusuf Ziya. O toplulukta Vâlâ'nın en yakın arkadaşı Nâzım Hikmet'ti.

Nâzım ve Vâlâ aynı yaşlardaydı. İlk sınıflarda Galatasaray'da

arkadaş olmuşlar ama birkaç yıl sonra yolları ayrılmıştı. Nâzım, Heybeli Deniz Harp Okulu'na girmiş, Vâlâ da Viyana'ya gitmişti. 16 yaşlarında yeniden buluştular, şairlik onları birleştirdi. Çok sıkı dost oldular.

Aynı edebiyatçı, şair ve bohem çevresinin içindeydiler. Birlikte Sultanahmet, Beyazıt, Şehzadebaşı gibi semtlerdeki kahveleri dolaşıyor, günlerini oralarda geçiriyorlardı. Bazen dost evlerinde buluşuyor, edebiyat, sanat ve politika konularını tartışıyorlardı. Yazları da parklarda, bahçelerde, kıyılardaki gazinolarda türlü eğlencelere daldıkları oluyordu.

Nâzım, annesi ile babası ayrı olduğu için evinden kopmuş gibiydi. Sık sık arkadaş evlerinde geceliyordu. Ne var ki, gençler hiç de mutlu değildi. İşgal askerlerinin varlığı onları huzursuz ediyordu. En ufak bir olay birdenbire büyük boyutlara ulaşıyor ve gençleri isyan ettiriyordu.

İşte bir örnek, Vâlâ ile yakın arkadaşlarından Hıfzı Tevfik (Gönensay) bir gün Kalamış dolaylarında kıyıya yakın bir yerde dalgın dalgın yürürlerken suratlarına doğru bir kamçının şaklamasıyla irkildiler. Karşılarında biri Senegalli, biri Hintli iki işgal askeri duruyordu. Yanlarında da bir Galata fahişesi. Meğer askerler Vâlâ'nın kadına baktığını sanmışlar, neredeyse kamçıyı suratına indireceklermiş. Vâlâ bu olayı hiç hazmedemedi.

Nâzım da buna benzer olaylar yaşamıştı, yabancı subaylar saldırgan davranışlarıyla annesi Celile Hanım'ı bir gün çığına çevirmişlerdi. Herkes her gün türlü çirkinliklere tanık oluyordu. Bunlara katlanmak hiç de kolay değildi.

Kışların silah depolarının önünde İngilizler, İskoçyalılar, Yeni Zelandalılar, Hintliler, Senegalliler korku içinde nöbet tutuyorlardı. Tam nöbet değiştirirlerken bizimkiler üzerlerine atlıyor ve silahlarını alarak nöbetçileri temize havale ediyorlardı. Hintli Müslüman nöbetçiler ise hiç karşı koymadan, gık demeden teslim oluyorlardı. Hele hele Beyoğlu'nun arka sokaklarında işgalciler, gündüz bile tek başlarına dolaşmaktan korkuyorlardı. Nâzım, padişahın polisiyle işbirliği yaparak evleri basan İngilizlerin insanlarımıza karakolda türlü işkenceler yaptığını ve sağ kalanları sömürgelere sürdüğünü biliyor ve direnişçilerin işgal askerlerini

öldürmelerine hak veriyordu. Ama “Ben ne öldürmesini beceririm ne de silah kaçırmasını,” diyordu.

İstanbul artık özgür düşünceli insanların yaşayabileceği bir kent olmaktan çıkmıştı. Başkent İngiliz, Fransız ve sömürge askerlerinin işgali altındaydı. Yabancıların baskılarına, ezici ve aşağılayıcı bakışlarına, küstah davranışlarına katlanmak insanlara çok ağır geliyordu. En iyisi Anadolu’ya kaçarak bu havadan kurtulmak, özgürlük ve bağımsızlık için savaşanlara, yani milli mücadeleye katılmaktı.

Orada da huzur olmadığını biliyorlardı ama bağımsızlık için savaşa katılmanın vereceği bir mutluluk yok muydu? Böyle bir durumda olaylara seyirci kalmak onlara çok güç geliyordu. Hava kurşun gibi ağırdı.

Yunanlılar Anadolu’da ilerliyorlardı, öte yandan Trakya’ya da uzanmış, her türlü baskıyı ve küstahlığı yaparak halkı eziyorlardı. Mudanya, Bursa, Susurluk, Bandırma, Balıkesir, Erdek, Uşak, Kırklareli, Edirne düşmüştü, vatan elden gidiyordu.

İstanbul Hükümeti birkaç ay önce Sevr Antlaşması’nı imzalayarak devletin tüm bağımsızlığını yitirmesini kabullenmiş durumdaydı. Yunan kralı zafer şenlikleriyle Edirne’ye girmiş, İzmir’de Yunan işgal yönetimi kurulmuştu. Yunanlılar şimdi Eskişehir’e saldırıyordu. Çerkez Ethem Yunanlılarla anlaşıp onlara teslim olmuş ve düşmanla işbirliğine yönelmişti. Anadolu’da yer yer başkaldıran çeteler vardı. Konya ve Yozgat kaynıyordu.

Damat Ferit Hükümeti milli mücadeleye karşı koyabilmek için İngilizlerden silah istiyordu. İstanbul’daki işbirlikçi basın da Anadolu’da bağımsızlık ve özgürlük savaşı verenleri aşağılamaktan geri kalmıyordu. Örneğin Refi Cevat (Ulunay) o tarihlerde *Alemdar*’daki bir yazısında şöyle diyordu:

“Görüyorsunuz ki Yunanistan kısa zamanda Mustafa Kemal Kuvveti denilen çapulcuları tamamen ezecektir.”

Ali Kemal de *Peyamı Sabah* gazetesinde Anadolu hükümetine karşı sert önlemlerin alınmasını isteyerek şunları yazıyordu:

“Büyük Millet Meclisi Hükümeti figürandır, kukladır. Bunların bu milletle, Anadolu Türküyle ne irfanca, ne nesilce, ne fikirce ilgileri yoktur ki başka bağları olsun. Bir ne idüğü belirsiz hizip haricen ve dahilen dilediğini yapıyor...” , “Kuvayı Milliye erleri gibi kahramanlardan Allah bizi korusun...” , “Ankara ile uzlaşma çabası boşuna emektir.”

Demek ki, memleket dışarıdan ve içeriden hançerleniyordu. İşte bu felaket günlerinin başladığı dönemde, Mustafa Kemal 1919 Mayıs’ında, yani bizim gençlerin Anadolu’ya kaçmayı tasarladığı tarihten bir buçuk yıl önce Samsun’a çıkmış ve milli mücadeleyi başlatmıştı.

Erzurum ve Sivas kongreleri, ardından Ankara’da Büyük Millet Meclisi’nin toplanması ve Yunanlılara karşı gelişen savaş yurdun dört bir yanında coşkuyla izleniyor ve İstanbul Hükümeti’nin tüm baskılarına rağmen çığ gibi büyüyordu.

Böyle bir hava içinde genç yazarlardan Yusuf Ziya Nâzım’; “Gelin Anadolu’ya kaçalım,” dedi.

“Kim kim?”

“Faruk Nafiz, Orhan Seyfi, Halide Nusret, Vâlâ, sen ve ben, belki birkaç arkadaş daha.”

“Kabul, ben varım elbette. Nasıl yapacağız?”

“Orasını sen bize bırak!”

“Sana güveniyorum.”

Bu görüşmenin ardından Nâzım Vâlâ’ya müjdeyi verdi. O da sevinçten çığına döndü. Yitirilecek zamanları yoktu, hemen hazırlıklara girişerek kaçışın ayrıntılarını saptadılar. Halide Nusret, Orhan Seyfi ve ötekiler gelemiyordu. Geriye dört kişi kalıyordu: Nâzım, Vâlâ, Faruk Nafiz ve Yusuf Ziya.

Vâlâ, Cenyö’nün kapısında Nâzım’ı beklerken kaçış tasarısının heyecanını yaşıyordu. O akşam ikisi de evlerine dönmeyecek ve geceyi Sultan Mahmut Türbesi yakınlarında, Mahmudiye Otel’inde geçirecek, ertesi gün de Sirkeci’den bir vapura binerek İnebolu’ya kaçacaklardı.

Bir süre sonra Nâzım görüldü. Hiç de öyle uzun bir yolculuğa

hazırlanmış gibi değildi. Başında püskülsüz bir fes, sırtında kadife yakalı kurşuni bir pardösü, ayaklarında eski ve boyasız ayakkabılar ve elinde bir çamaşır paketi vardı. Kucaklaştılar!

“Hayrola Nâzım, böyle mi gideceksin? Yanına başka şey almadın mı?”

“Ne alacaktım?”

“Ne bileyim, bir bavul ya da doğru dürüst bir çanta! Kalın bir yün kazak, terlik, tıraş takımı, yolda okunacak birkaç kitap... Hiç düşünmedin mi?”

“Valla, haklısın belki ama ben gideceğimi anneme bile söylemedim. Ortalığı telaşa vermek istemedim. Annemin bana düşkünliğini biliyorsun, beni asla yollamazdı. Ben de gizlice kaçtım.”

“Peki, biraz para bulabildin mi?”

“Vâlâciğim nereden para bulabilirdim, babamdan mı isteyecektim? Onun durumu zaten hiç parlak değil. Annemle boşandığından beri onunla pek ilişkim kalmadı. Anadolu’ya kaçacağı mı bilse engel olurdu. Bak, söyleyeyim, eniştem bana bir dürbün hediye etmişti. Meğer iyi para ediyormuş, onu sattım. Cebimdeki bütün para işte bu. Yetmez mi? Nasıl olsa başımızın çaresine bakarız. Peki, sen ne yaptın?”

“Benim annemden gizli hiçbir şeyim yok. Gideceğimi ona söylemiştim. Kadıncağız çok üzüldü, ama karşı çıkmadı. Bavulumu hazırladı, dualar etti. “Sakın beni habersiz bırakma,” diye yalvardı. Arkamdan da bir tas su döktü. Kardeşim Faruk durumu biliyor, belki yarın bizi uğurlamaya gelecek.”

“Peki, biz yarına kadar ne yapacağız?”

“Sen merak etme, ben o işleri hallettim. Bu gece otelde kalacağız. Yarın sabaha doğru Sirkeci rıhtımına gideriz. Vapur öğle üzeri kalkıyor. Ben biletleri ayarladım. Yusuf Ziya ve Faruk Nafiz’le rıhtımda buluşacağız. Biliyorsun, kimliğimizi saklıyoruz.”

“Hayır, ben bilmiyorum.”

“Bil öyleyse, ben yumurta tüccarıyım, Karadeniz kıyılarından yumurta toplamaya gidiyorum!”

“Ya ben ne toplayacağım?”

“Ne bileyim, ne istersen topla. Senin fındık tüccarı olduğunu söyledik, oralardan fındık toplayacaksın, oldu mu?”

“Oldu, oldu ama bana fındıkla ilgili bir şeyler soracak olurlarsa ne diyeceğim, bilmiyorum. Hayatımda kuruyemişçiden bile fındık almadım. Kaç paradır, bilmem.”

“Merak etme, ben öğrendim, sana anlatırım, hiç falso yapmazsın.”

“Peki, yol paralarını nasıl ödeyeceğiz?”

“Yol paramızı Sirkeci’den dışı Şevki Bey adında biri sağlıyor. Milliyetçilere çalışıyormuş. Kendisini hiç görmedim. Arkadaşlar onunla konuşmuşlar, yol paramızı üstlenmiş. Yol parası dediğin nedir ki! Zaten güvertede yolculuk edeceğiz.”

“Peki, nasıl bir gemiyle gidiyoruz? Rahat bir yolcu gemisi mi?”

“İlahi Nâzım, yolcu gemisini nereden bulacağız? Bir yük gemisi bulduk, adı da nedir biliyor musun? *Yeni Dünya*. Tam bize göre. Bizi yeni bir dünyaya götürecek.”

“Harika valla! Anlat kardeşim, devam et.”

“Rıhtımda millici polislerin olduğunu söylediler. Onlar bizi koruyacaklar.”

“Vâlâcığım, tamam öyleyse, sana güveniyorum. Haydi, artık buralarda vakit kaybetmeyelim. Bir an önce otele gidip paketlerimizi bırakalım. Sonra belki bir lokantaya gider karnımızı doyururuz. Ardından da rahat bir uyku çekeriz.”

“Ben de zaten öyle diyecektim.”

Birinin elinde bir bavul, ötekinin elinde, üzerinden iple bağlanmış bir çamaşır paketi, işte bu halde Galata Köprüsü’nü geçtiler. Eminönü’nden Sirkeci’ye yürüdüler. Oradan Babıâli yokuşunu tırmanarak otellerine vardılar. Otelci kimlik falan sormadı.

Sonra Sirkeci’de sıradan bir meyhaneye giderek ikişer kadeh rakıyla demlendiler ve erken erken otele dönüp odalarına çekildiler. İkisinin de derin bir uykuya ihtiyacı vardı, ama gözlerine uyku girmiyordu.

Nâzım yatakta gözlerini tavana dikip çocukluk ve gençlik yıllarını düşünmeye başladı. Şu 19 yıllık ömründe neler yaşamamıştı ki. Dedesi eski Konya Valisi Nâzım Paşa’dan dinlediği ilk tasavvuf şiirlerini düşündü. Onlardan esinlenerek, 15 yaşında şöyle bir şiir yazmıştı:

**Nâzım Hikmet'i
aşkları, acıları ve tutkularıyla
anlatan bir roman...**

Nâzım Hikmet'i ve dostlarını yakından tanımış olan Hıfzı Topuz, bu romanda şairin bir yandan uğradığı haksızlıkları, çektiği acıları, yurt özlemini, halkına olan sevgisini, bir yandan da tutkularını, aşklarını, mutluluklarını anlatıyor.

Hava Kurşun Gibi Ağır'ı okurken, 1940'lı yılların karanlığına yeniden tanık olacak, yıllar boyu cezaevlerinde yatan büyük Türk şairinin sönmeyen umudunu, açlık grevindeki direnişini, özgürlüğe kavuşma sevincini, Moskova'daki coşkulu, bazen de fırtınalı günlerinin heyecanını, ölümü bekleyişinin hüznünü onunla paylaşacaksınız.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1445-8

9 789751 414458